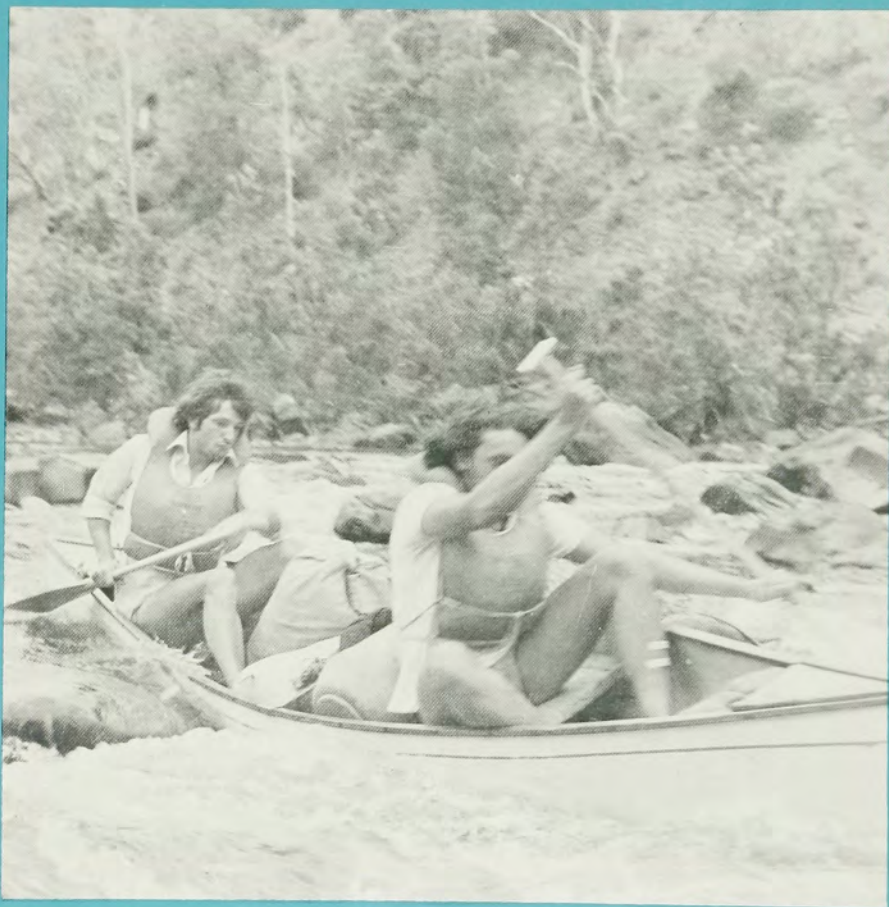

ЛИСТОПАД 1976 NOVEMBER

АДНАК

КЛИЧЕМО "СОС!!!" ДО ВСІХ ДОВЖНИКІВ!

Як ми остерігали наших читачів у попередньому числі "Юнака" та "Готуйсь", що Поштовий Уряд Канади може нам відібрати привілей висилки журналів т. зв. другою класою, ця небезпека для правильної появи й існування пластових журналів вже не тільки грозить, але **заїснувала**. Ми втратили привілей дешевої висилки журналів другою класою, бо більшість відборців не ввели передплати.

Не зважаючи на наші постійні упіщення, більшість відборців журналів, на жаль, не є передплатниками, але післяплатниками. Кличемо на порятунок і віримо, що довжники відізнаються на наше "СОС".

**Адміністрація журналів "Готуйсь"
і "Юнак"**

ВАЖЛИВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

● **Зміну адреси** просимо оплачувати сумою 50 центів. Це є кошт виготовлення нової адресної плити.

● **Виготовлення кліш** у "Пластовому Шляху" оплачують ті, хто присилає фотографії.

● **За зміну американських чеків**, згідно з канадським банківим законом, доплачуємо 50 центів. Просимо цю суму добавляти до передплат, висланих чеками.

Пластове видавництво уже повний рік у новому приміщенні Багато пошти все ще блукає по старих адресах. Нова адреса:

**2150 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1M8
Canada**

ПЛАСТОВА КРЕДИТІВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ** та
- **приймає ОЩАДНОСТІ**.
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

**Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998**

**Пластунки і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

ЮНАК

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видас Головна Пластова Булава.

ЛИСТОПАД 1976 Ч. 11 (159) РІК XIV

Інтернаціональне стандартно-серійне число, 0044-1384

Редагус колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Уляна Близнак,

пл. сен. Тоня Горохович.

гетьм. вірл. Ксеня Одежинська

ст. пл. Юрій Павлічко,

пл. сен. Олександр Юзенів

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЗМІСТ

2	Травнем усміхнувся Листопад (вірш)
Дар нині пребагатий (колядна)	А. Косовська
**
3	Марко Кропивницький — батько українського театру	Подруга Гребля
**
4	Що читати?	**
5	Успіхи наших друзів: Пластова оркестра в Нью-Йорку
Співочий гурток "Кобза"	**
6	Пластункам на вушко: Щось нового на "Дівич вечір"	Г. Котович
7	Молоде перо: "Вже надходить час прощання"
Контрасти	М. Фіголь
Н. Гарвій
Л. Ю.
8	200-ліття незалежності США	
9	Чи дійсно українці прибули до Америки
100 років тому?	О. Городиський
10	Пластункам на вушко: Різні ідеї на пл. заробіток	М. Сохан
12	Свято моря	**
13	Зміни у вимогах юнацьких проб	**
14	Урядове оголошення	**
16	Зміни у вимогах юнацьких проб (продовження)	**
17	Вишкіл новацьких виховників, 1976	І. Завадівська
18	Прецлі	М. Турчин, Р. Юзенів
19	Пластова Орлікіяда
Спомин	Р. Юзенів
**
21	Сцена про смерть Григора Орлина	П. Пясецький
22	Для філіателістів	**
23	Сурма	Ю. Яримович
	Хроніка	
	Урядове оголошення, Список датків на пресфонд, Листування	

● На обкладинці: Ст. пл-ни Є. Сверидів, Б. Володимирів у каюку "Журавель" плывуть рікою "Шовавгавен" в Австралії (ріка 150 миль на південь від Сіднею).

● Ілюстратори цього числа: пл. сен. Д. Даревич, пл. сен. Я. Козак, ст. пл. Ю. Олійник, і ст. пл. Р. Юзенів.

● Технічне оформлення: Марія Юркевич.

ТРАВНЕМ УСМІХНУВСЯ ЛИСТОПАД

Він пішов, пішов і не вернувся,
Не вернувся до матері назад
В день, коли нам травнем усміхнувся
Мокрий і холодний листопад.

Юний був, ну, майже ще дитина,
І стрункий, як молодий дубок,
Темна кучерявилась чуприна
І зубів виблискував разок.

У вікно хтось стукнув на світанку
І сказав тихенько: „Вже пора!“
Усміхнувся Ігор наостанку,
Як виходив з рідного двора.

І сказав: „Я ще вернуся, мамо,
Ти зарані по мені не плач“...
Прив'язав гранату біля стану,
Поясом стягнув цивільний плащ.

І пішов легким і пружним кроком,
Поруч з другом, в сіру каламуть...
Я стояла в розпачі глибокім,
Поки кроків стало вже не чути.

А навколо не було вже тихо —
Темні постаті виходили з домів,
Десь лунали постріли і крики,
„Не пора“ грімів потужний спів.

Йшли сусіди, друзі мого сина,
Йшли і старші вже чоловіки,
Встали всі за волю України,
Що про неї мріяли віки...

Він пішов, пішов і не вернувся,
Не вернувся до матері назад
В день, коли нам травнем усміхнувся
Мокрий і холодний Листопад.

(Подаємо колядку вже у листопаді, щоб була
змога юнацьким гурткам її вивчити й співати
під час різдвяних свят)

ДАР НИНІ ПРЕБАГАТИЙ

Жваво

ДАР НИ-НІ ПРЕБА-ГА-ТИЙ ІЗ НЕБЕС ПРИЙШОВ НА-ЧЕ КАПЛЯ
РО-СИ З НЕ-БА НА ЗЕМ-ЛЮ ЗІЙ-ШОВ.
НА-ЧЕ КАПЛЯ РО-СИ З НЕ-БА НА ЗЕМЛЮ ЗІЙ-ШОВ.

Дар нині пребагатий із небес прийшов,
Наче капля роси з неба на землю зійшов.

У дівоче чисте лоно, там сам Бог вселився,
З нього Творець невидимий світові явивсь.

Бог із Діви народився, серед нас живе.
Пітьма щезла, ясне світло на землю пливе.

Мов небо ясне, світле, засіяв вертеп,
А пастирям замінився у рай їхній степ.

Янгольські славні хори чути ніч і день,
Що на облаках співають веселих пісень.

“Слава во Вишніх”, що подарував
Нам спасіння і мир з неба на землю зіслав.

Пастирі на сопілках граючи пасуть,
А три царі свої дари Цареві несуть.

Ладан і щире злото для Його хвали
Там Дитяти безсмертному в дарі віддали.

МАРКО КРОПИВНИЦЬКИЙ — БАТЬКО УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ!

Блажен народ, що мав такого сина!
М. Рильський

Дорогі Юні Подрузи і Друзі!

При зустрічі з "театральницями" Танею і Христиною чергова розмова наша поточилася на тему батька українського театру Марка Кропивницького.

— Чому ж його називають батьком театру? — питали юначки.

Змалювати велич його таланту й праці для народу короткими словами неможливо. Раджу Вам хоч дещо прочитати про нього.*

Заслуги його в тому, що він своїм режисерським, акторським талантом, здібностями письменника-драматурга (написав 40 п'єс!), знанням музики й малярства, наполегливістю організатора й глибиною своїх патріотичних почувань зумів побороти великі життєві труднощі особистого й громадського життя та стати творцем українського театру. Як кожний великий актор, він володів секретом сполуки простоти й тонкості. Коли він грав, глядач для нього не існував, сам ставав особою, життя якої передавав грою.

Як режисер, він зі своєю трупкою використовував у театрі творчо на свій лад найновіші досягнення світового театру Майнінгенців (німецької трупи, яка увела знову на сцену акторський ансамбль, обсягові декорації, масові сцени з побутовими деталями). Допомогало йому в цьому те, що він міг творити власні п'єси, що знав бездоганно український побут, що безмежно був відданий рідному театрові, розумів його ролі в ширенні національної свідомості серед українців.

Як громадський діяч М. Кропивницький завжди буде прикладом для нас. Йому доводилося переборювати силу цензурних утисків щодо його п'єс. Історія дозволу цензури на виставу його п'єси "Глитай, або ж навук", яку він написав 1882 р., яскраво про це свідчить. Він мусів її переробляти, змінити назву, щойно в 1900 р. перероблений "Глитай" був дозволений. Оригінального "Глитая" так і не було на сцені.

Великі заслуги М. Кропивницького і в тому, що він вмів знаходити молоді театральні

таланти. Укладав у них величезну працю. І так зумів виховати ціле покоління українських акторів. Кращі з них понесли далі в життя його реалістично-побутове акторське і режисерське мистецтво, яке виявилось тоді справжнім новаторством, піднесло рівень нашого мистецтва на рівень світового і то значно раніше російського (Московський Мистецький Театр (славний МХАТ) створився 17 років пізніше!).

— З якого середовища вийшов Кропивницький! Який життєвий шлях, освіта? — хотіли знати Таня і Христя.

Народився (1840) в родині управителя маєтку на Херсонщині. Коли мав 5 років, покинула його матір. Не зміг здобути формальної ні вищої, ні навіть середньої, ні спеціальної освіти, але був дуже культурною і передовою людиною свого часу. Працював службовцем 9 років, і щойно по смерті батька (коли мав 32 роки) "вирвався з чиновництва", продавши за безцін своє майно. Почав працювати в театрі Одеси. Стан українського театру був тоді жалюгідний. Заборона українських вистав сприяла тому, що наші артисти ховалися під російськими прізвищами. Кращі — переходили до російських театрів, а ті, що залишилися, здобували собі успіх комічним "патьяканням".

ТЕАТР

До 1902 р. повною парою працює він як письменник-драматург, як режисер і актор. Втрачаючи слух через старість, відходить від праці, але спорадично ще виступає в трупах, подорожуючи по Україні. У дорозі додому з Одеси, де були його останні виступи, 22 квітня 1910 р. нагло помер.

"Це був виключно чарівний актор" — пише видатний актор Іван Мар'яненко. За його свідченнями, коли М. Кропивницький з'являвся на сцені, всі глядачі вставали і добрих п'ять хвилин вітали оплесками й вигуками улюбленого актора. Актори зі зворушення часто плакали, бачучи вияви пошани й любови до свого керівника.

Не дивуйтеся, що так думаю — про цю людину треба хоч дещо знати пластовому юнацтву. Скоб!

Подруга Гребля

* В. Ревуцький: П'ять великих акторів української сцени, Париж 1955.

М. Смоленчук: Ой літав орел, Одеса 1969.

“У ЛІСАХ ЛЕМКІВЩИНИ”

ІВАН ДМИТРИК

У ЛІСАХ ЛЕМКІВЩИНИ

ВИДАВНИЦТВО-СУЧАСНІСТЬ-1976

Під таким заголовком вийшли недавно спомини вояка УПА Івана Дмитрика. Автор, тоді молода людина (тепер живе він у Нью-Йорку, а його обидві доні — активні пластуни), розповідає, як творилися відділи УПА на Лемківщині. Описує вишкіл, перехід відділів через фронт, бої з польським військом, як забезпечувало харчі, як будувалися санітарні пункти. Місцеве населення допомагало УПА, збираючи вістки, давало нічліг, підводи, прало білизну воякам, постачало харчі. У святочні дні люди гостили бійців, приносили подарунки. Опис боїв, оборони населення перед вивозом, засідки на ворога — все знайде читач у тих споминах.

У книжці знайдете знайомі пластунам околиці: знайомі тим, що таборували чи мандрували в Горганах; для інших знайомі з історії Пласту. Українська Повстанська Армія перенесла свої частини у запілля фронту для вишколу і бойових завдань. Вояки таборували на горах Яйце, Грофський кінь, Грофа, Сивуля. Сходили вони в села Осмолода, Підлюте, Остодір. Переходили так добре знану пластунам Лімницю, прямували через Пасічну до

Надвірної. Мандруючи “з верха на верх і з боку в бік” у холоді й голоді, бійці УПА ішли тими стежками, якими колись проходили гуртки пластунів і пластунок.

Книжка написана приступно і повинна зацікавити молодих читачів. Видана у 1976 році у Видавництві “Сучасність”.

“СОКОЛОВА ДОЧКА”

(Харитон Довгалюк, В-во Ю. Сердяка 1973 р.)

Ця повість незвична в українській літературі темою, бо описує переживання родини Соколів, а передусім молоді дочки, яка під впливом оточення покидає родинний дім та попадає у нью-йоркський “давнтавн” серед т. зв. “гіппі”. Її прикрі переживання, а одночасно розпучливі розшуки батька за нею — це головна нитка цієї живо написаної повісті. У повісті багато акції, добрих спостережень життя на американській фермі і чи не найсильніші своїм трагізмом описи переживань Марка Сокола на Сибірі. Зате образи життя Катрусі Сокол, її моральний “упадок” — не зовсім переконують читача і часом вже сьогодні, три роки після видання книжки, своїм підходом неактуальні. Для старшого юнацтва, що шукає за українською живою книжкою, а не сухою “лектурою”, **Соколова дочка** буде цікава.

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА “САМОПОМІЧ” У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА

7346 Michigan Avenue

At Tarnow

Detriot, Michigan 48210

Tel.: 841-2390

У ВОРРЕНІ

28792 Royan Road

Warren, Michigan 48092

In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.

Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО

11838 Jos. Campau Avenue

Hamtramck, Michigan 48212

Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтесь.

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ПЛАСТОВА ОРКЕСТРА В НЬЮ-ЙОРКУ

Багатьом юначкам і юнакам вже добре знайома пластова оркестра "Червона Калина", яка зорганізувалась у Нью-Йорку восени 1975 року.

Хоча початки не були легкі, бо треба було роздобувати різні інструменти, все ж таки наші молоді пластуни поборолі всі труднощі і з великим запалом почали вивчати свій репертуар.

Спочатку оркестра складалася з чотирьох членів — ст. пл. Оксана Тромса (сопрано), ст. пл. Ростик Декайло (гітара і спів), пл. уч. Богдан Кузишин (бубни) та ст. пл. Олесь Кузишин, організатор і провідник оркестри (фортепіан, гітара і спів).

Свій дебют оркестра мала на новацькій маскараді Пластової Станиці Нью-Йорку в березні 1976 р., де здобула собі багато прихильників. На цей дебют члени оркестри подбали про однакові стилізовані українські одяги в червоно-зелених кольорах калини.

Після цього наші молоді музиканти з новим завзяттям взялись до праці і приєднали двох нових членів: ст. пл. Ореста Вірстюка (акордіон) та ст. пл. Олега Дейкала (басова гітара). В цьому складі оркестра грала в червні 1976 р. на матуральній забаві Школи Українознавства в Нью-Йорку, як також на студентській забаві в Пассейку.

Наші молоді пластуни-музиканти запланували цілий ряд виступів, а саме 25 вересня 1976 р. на забаві куренів УСП і УПС "Черво-

на Калина" в Гантері з нагоди їхнього 50-річчя, дві забави для молоді в Гемпстеді та Нью-арку.

Оркестра "Червона Калина" вибрала собі за мету виконувати головню українську музику, яка б подобалася і старшому громадянству, як також нашій молоді. Оркестра хоче йти слідами інших українських оркестр та ансамблів, які зуміли захопити молодь українською піснею в модерному й цікавому виконанні, як також ознайомити її з музикою, при якій танцювали їхні батьки, а яка й тепер має свою красу і свій чар. Цій молодій новій оркестрі бажаємо багато успіхів і радіємо, що пластуни та ще й наші співробітники беруться до такого гарного діла.

СПІВОЧИЙ ГУРТОК ПЛАСТУНОК "КОБЗА"

Коли недавно ми містили на сторінках "Юнака" допис юначок із 38-го Куреня ім. Марусі Тарасенко з Пассейку, США, у ньому ми читали вже про співочий гурток "Кобза", що існує в цьому курені.

Сьогодні хочемо наших читачів повідомити про великий успіх цього співочого ансамблю пластунок.

Вже від трьох років відбувається у місяці червні великий Український Фестиваль в артистичному центрі в стейті Нью-Джерзі. Цього року цей Фестиваль був особливо старанно і величньо підготований, щоб відзначити 200-річчя США і 100-річчя українського тут поселення. На Фестивалю, який відвідало 10,000 людей, була велика мистецька програма, в рамках якої відбувся також конкурс талантів. У цьому конкурсі добула перше місце саме група пластунок з Пассейку під проводом пана Андрія Фарміґи, знана під назвою "Кобза".

Цей свій великий успіх завдячує "Кобза" завзяттю своїх членок та праці диригента п. А. Фарміги. Співочий гурток "Кобза" був створений при 38-му курені юначок восени 1969 року, але свої прилюдні виступи розпочав щойно 1970 року. Спершу "оборот" членів був малий тому, що старші виходили з юнацтва, а молодші не зголошувалися. Але в останніх двох роках завзяття наших пластунок і охота до співу залишила багато з них при "Кобзі" навіть після переходу до Уладу Старших Пластунок, і це допомогло до зіспівання та доброї співпраці членок ансамблю. Досі "Кобза" виступала на цілому ряді пластових імпрез, як на з'їзді станичних в Нью-Йорку, 20-річчі Пластової Станиці в Пассейку, на Крайовому З'їзді на "Союзівці", на різних громадських

імпрезах, етнічних, а вкінці вже вдруге на Українському Фестивалі в стейті Нью-Джерзі.

Здобуте цього року перше місце на цьому Фестивалі — це нагорода і заохота диригента п. А. Фарміги і для співочого ансамблю, який ширить добру славу Пластові та українській пісні. "Кобза" співає різноманітний репертуар, але головна її мета — вивчати сучасні українські пісні.

Тепер наші співочі пластунок працюють пильно над награнням давно вже заповідженої платівки п. з. "Кобза". Коли вона буде готова, напевно знайде признание у пластовій громаді та серед приятелів Пласту і співочого мистецтва. Як довідуємося, платівку можна вже замовляти у Пластовій Станиці в Пассейку: 240 Говп Евеню, Пассейк, Н. Дж. 07055.

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

ЩОСЬ НОВОГО НА "ДІВИЧ ВЕЧІР"

Хоча більшості наших читачок ще далеко до подружжя і "Дівич вечорів" — але не раз юначки підготовляють такі вечорі для своїх старших подруг, впорядниць, старших сестер чи тільки знайомих. Тому хочу подати одну ідею, яка може заступити прийняті звичаї — "Shower".

Отже замість парасольки, сплести вінок із штучних роменів, маків, чорнобривців. Якщо "Дівич вечір" у хаті молодої, тоді цей вінок може бути лише трохи більший ніж голова. Якщо це у великій залі, тоді треба сплести великий вінок, бо він більш ефектовний. До вінка треба причепити стяжки відповідної ширини і довжини. Вінок може звисати із стелі або його задня частина може бути причеплена до стіни.

Щоб стяжки окружляли молоду, треба прикріпити їх до долівки ниткою і самоклеючою. Крісло накрити полтавською плахтою або килимом.

Це не моя оригінальна ідея — на жаль, не знаю, кому її приписати, але так зробили мені та іншим на наші "Дівич вечорі", і я хочу цю гарну ідею передати вам.

ст. пл. Галя Котович
Едмонтон.

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303

“ВЖЕ НАДХОДИТЬ ЧАС ПРОЩАННЯ...”

Ми, членки гуртка “Бджілки”, перед нашим звільненням з юнацтва передаємо Вам, молодшим юначкам, такі перестороги:

1. У день виїзду на Свято Весни конечно бути на місці виїзду в 4-й ранку, щоб можна було виїхати не раніше як о 10-й ранку.

2. Будьте приготівані нести наплечники, шатра та різне інше майно під невелику гору (сказати правду, 5% учасниць ніколи не досягають верха гори).

3. Будьте готові:

- а) ставити зломані “нові шатра”,
- б) копати рови без ручки на лопаті (себто руками),
- в) мити дуже мало вживані баняки,
- г) запалювати вогники мокрими сірниками,
- г) пробувати насмарувати “мейк-ап” без світла і дзеркала.

4. Будьте бистрими, щоб завжди мати при собі лікарську посвідку під час спорту.

5. Не забудьте свої парасольки й креми на сонце (треба сподіватися спізнення початку теренової гри).

6. Не сподівайтесь сміху ні плескання під час вашої точки при ватрі.

7. Не забудьте пушку “репеллент” проти всіляких мух і деяких юнаків.

8. Не сподівайтесь “гурмей квізін”,* бо нема.

9. Уважайте при дефіляді, щоб ваш курінь не творив “ковбаси”.

10. Також не забудьте плескати, кричати й свистати браво, коли членки гуртка “Бджілки” нарешті будуть звільнені з юнацтва.

3 одноднівки “Ходи з нами, юначе”

Свято Юрія 1976 р.

*) Кухня з присманами.

КОНТРАСТИ

Вдома

- 1. Чуємо: радіо
- 2. Бачимо: телевізію
- 3. Сідаємо: на крісло
- 4. Лежимо: на матраці
- 5. Люксуси: лазничка
- 6. Їмо: смачну їжу
- 7. Уживаємо до транспорту: авто
- 8. Спимо: в кімнаті
- 9. Чистимо: відкурювачем
- 10. Уночі: спимо
- 11. Займаємося: відпочинком
- 12. Повітря: брудне
- 13. Кухня: модерна
- 14. Піяно: настроєне
- 15. Вода: чиста, тепла
- 16. Плавання: басейн
- 17. Купуємо: у крамниці

У таборі

- комарів
- єнотів
- на лавку
- на польовому ліжку
- лятрина
- незлу їжу
- ноги
- у дірявому шатрі
- мітлою із сосни
- стоїмо на стійці
- гутірками і працею
- чисте і свіже
- дерев'яна
- не настроєне
- зимна, не дуже чиста
- озеро
- у крамничці

Подали:

пл. прих. Марта Фіголь

пл. прих. Наталка Гарвій

(З таборової газетки: “На все є час” 1976 р.

табір УПЮ-ок “Відгук фантазії”,

Бобрівка, США)

200-ліття незалежності США

У 1976 р. США величньо відсвяткували 200-ліття своєї незалежності. Кульмінацією були святкування в саму 200-ту річницю — 4 липня. Святкування відбувались у цілій державі — від найменших містечок до найбільших, — скрізь працювали комітети, які старались якнайкраще та найуспішніше відзначити ці рідкісні роковини. Святкування виказали, що загал американців незвичайно патріотичний, сердечний та працюючий. Крім серйозних виставок документів, відтворення історичних подій, одягів, будівель, народ влаштував фестивалі на вулицях, люди співали, танцювали й молились.

Ось деякі цікаві моменти:

— 3000 осіб вирушили 222-ома критими возами, такими, якими їздили 200 років тому, щоб відвідати 47 стейтів США з важливими історичними пам'ятками. По дорозі ці мандрівники збирали підписи від зустрічних під заявою, яка засвідчувала повну підтримку ідеалістичних демократичних засад людства. Зі-

брано 22 мільйони підписів. Цей караван — “Бейсент Вейгон Трейн Пілгрімідж” — закінчив подорож 3 липня в'їздом до Велі Фордж, Па., де їх захоплено зустріло яких 50.000 людей.

4 липня вивішено прапори президента та 200-ліття на найвищому вершку у США — МкКінлі.

— Уряд вибив медалью з нагоди 200-ліття. На день 4 липня її розпродано вже на 12.2 мільйонів доларів.

— У всіх містах і містечках відбувались улюблені в цілому світі, а в Америці особливо, паради. На параді в Акроні, Огайо, над усіма панувала постать Дядька Сема 23 стопи заввишки.

З нагоди цих святкувань усі країни світу складали дарунки США, відвідували цю країну та присвячували у своїй пресі багато місця її історії та значенню. Лондонська газета “Обзервер”, між іншим, так написала: “... 4 липня не може бути нашим святом... Але ми можемо бути трішки горді з того, що ніяка інша нація, навіть Римська імперія, не видала з себе такого величного і шляхетного потомка...”

— Австралія подарувала США 6 медведиків коаля, яких приміщено у звіринці в Каліфорнії, а також загостив сюди з виступами австралійський балет, уперше виконуючи балет: “Веселу вдову” Легара.

— Йорданія, де було в давнині місто Філадельфія, подарувала американській Філадельфії 23-стову колумну, викопану з руїн старовинної Філадельфії.

— Аргентина подарувала США кантату, спеціально замовлену у композитора Аргентини Клявдія Романа, яку він написав у пам'ять 16-го президента США Абрагама Лінколна. Кантата зветься “Симфонія в чорному й білому (Абрагам Лінколн)” і віддзеркалює його життя від юних років до президентури в часі Громадянської війни.

— Бой Скавти в Данделку, Меріленд, відзначили 200-ліття так, що збудували чвертьмилеву спортову біжню з 8-ома перешкодами для того, щоб на ній вправлялись хлопці й дівчата від 11 до 18 років.

— Багато уваги звертається на збереження заповідників, лісів і тварин. У Маямі, Фльо-

ЧИ ДІЙСНО УКРАЇНЦІ ПРИБУЛИ ДО АМЕРИКИ 100 РОКІВ ТОМУ?

Неодному з нас приходила не раз думка, чи дійсно український нарід такий був прив'язаний до ріллі, до землі, що не мандрував світами? Правда, що коли зробити застереження до вище згаданого, то це важко удокументувати українськими джерелами. Навіть якщо такі колись існували, то вороги, які віками нищили наші пам'ятки — понищили і те. У наших роздумуваннях (не хочу вживати запретенсійного вислову — у дослідях) приходить користати головню з польських джерел.

Можна догадуватись, що вже на заранні нашої історії, коли варяги запливали до Київської пристані полян, то не один з місцевих молодих людей прилучався до варязького гурту й плавав з ними світами. Можемо навіть поставити відважне припущення, що з варязьким відкривцем Америки (Лябрадорський залив) Еріксоном були також і наші моряки.

Українці вже на початку історичного існування були знані як добрі мореплавці (походи Святослава до Болгарії).

Знаємо також, що наші князі — Ярослав Мудрий — 2-га жінка Інгігерда-Ірина шведська, Володимир Мономах — жінка Гіда, королівна англійська, Мстислав Федір Мономахович (XII стол.) — жінка Христина, королівна шведська, його дочка Мальфрід — жінка Сігурда, короля шведського — коли їхали за жінкою чи віддавали своїх дочок за неукраїнських володарів, то, їдучи в чужі краї, їхали з поважним почотом. Почот-вояки оставали звичайно жити в тих країнах. Тому що скандинавські країни — це були в той час мореплавці, купці, завойовники, то члени почоту вступали в ряди морських здобичників. Так "здобували" світ.

ріда, один чоловік від березня збирав зернятка червоного дерева (магогені) і виплекав 1400 паростків. Тепер їх треба вже садити в землю, але ж одній людині це тяжко. Тому С. Полінський роздав ці паростки своїм співпрацівникам і знайомим, щоб вони їх садили у себе в городах. Це на те, щоб на 300-ліття США, коли Полінському буде 129 років, ці дерева прикрашували вулиці й городи Фльориди.

Українці США включилися у святкування 200-ліття незалежності США, відзначаючи при тому 100-ліття поселення в США українців. Про це буде окремо.

Л. Ю.

Мусимо також пам'ятати, що членами почоту були бояри, тобто провідна верства, які супроводжали дочок чи княжих висланників в дорогу, в тому випадку — до Скандинавії.

Кожний нарід може привласнити собі визначних людей, які залишили тривалі пам'ятки свого розуму чи чинів.

Одним з наймаркантніших примірів того є постать визначного астронома Коперника, а також Колумба. Колумба привласнюють собі італійці, португальці, а також жида.

Пошукування за первісними мешканцями Америки тривають. Як і звідкіля прийшли індіани? Існує різниця в їх мові та пігменті шкіри. Індіани племені учисів у теперішньому стейті Джорджія твердять, що вони є найстаршим племенем індіан в Америці, а деякі дослідники уважають їх мішанцями вікінгів з індіанами.

Археологічні знахідки вказують, що якимось способом деякі зразки матеріальної культури з Європи й Азії доходили до Америки.

У Нешвіл, Тенн. знайдено гончарські вироби, а також фігурки з глини, які дуже подібні до розкопів в Україні (між іншим, шнурова кераміка).

У Мізурі знайдено римську монету, в Огайо перську.

У гробі в стейті Нью-Йорк, а також у Монтевідео в Урагваї знайдено шолом, меч і щит з часів Олександра Великого — 336 р. перед Христом.

Польські історики досліджують, чи дійсно Іван з Кольна (1476) прибув до Лябрадорської затоки ще перед Колумбом.

Наші Карпати були знані з найдавніших часів зі своїх лісів, а головню з ялиць, які були найкращими при будові щогол. Гуцули були також знані з уміння виробляти дьоготь, попіл на мило з деревного вугілля, смолу та деревні вироби. Закордонні купці заїжджали на Гуцульщину в пошукуванні не тільки за добрим будівельним матеріалом, але й за висококваліфікованими ремісниками, яких там знаходили.

Всі великі варстати будови вітрильників знаходились над Балтицьким морем, головню в Данцігу. Ялиці гуцули доставляли взимі до Сяну і далі Вислою до Данцігу. Хоч ремісники з Гуцульщини не були поляками, то з огляду на політично-державну приналежність їх уважали поляками; зрештою і національна свідомість їх не була велика.

В історії Америки є знаний зі своїх подорожніх пригод англієць, капітан Сміт. Він, як англійський патріот, старався заселити Новий Світ добрими фахівцями, щоб згодом могли експортувати готовий матеріал до Англії. Кап. Сміт звербував п'ятьох "поляків" до Америки, які відплили з Лондону.

"Англік з Коломиї"

Як згадано вище, карпатські ялиці і гучули-фахівці були знайомі в середньовіччі.

1. Х. 1608 р. на кораблі Марія Маргарета прибуло з Лондону 5 "поляків". Було звичаєм, що біля прізвищ подавано також місцевість, з якої дана особа походила. Пасажири вигрузились у Джеймставні, Вірджинія, а їхні прізвища були:

- 1) Михайло Новіцкі — керманіч групи
- 2) Збігнев Стефанські з Влоцлавка
- 3) Іван Мата з Кракова
- 4) Станіслав Садовські з Радом'я
- 5) **Іван Богдан з Коломиї.**

Праця в Джеймставні

Індіанці дуже часто нападали на примітивні оселі нових поселенців. Збігнев Стефанський і Іван Богдан врятували життя кап. Смітові, вирятували його від індіанців. Новоприбулі заклали фабрику скла, дьогтю та смоли. Організатором тих виробництв був також Іван Богдан з Коломиї. В поворотній дорозі корабель Марія Маргарета забрав пляшки, скляні вироби, дьоготь та смолу — до Англії.

Іван Богдан — організатор першого страйку

Експлуатація слов'янських поселенців англо-саксонцями заіснувала від початку поселення.

У 1619 р. населення Джеймставну начисляло 2,000. Заряджено голосування для вибо-

ру міських урядовців. "Полякам" не дозволено голосувати, бо, мовляв, не заплатили за подорож з Англії до Америки. Працівники — Іван Богдан — проголосили страйк у скляній гуті.

В експедиційному корпусі цісаря Максиміліана Габсбурга до Мехіко 1864 р. майже 50% творили українці й поляки, колишні учасники т. зв. січневого антиросійського повстання 1863 р. Про одного — Мельничука — є згадка, що він походив з Волині, тұжив за домом і біля містечка Льюс Ліонас вчинив самогубство. Після ліквідації Максиміліана деяка частина того експедиційного корпусу подалась до Аргентини.

На Алясці також проживали українці, доказом чого можуть бути прізвища на могилах померлих. Там працював також о. Агапій Гончаренко. Про нього є вичерпна книжка англійською мовою.

1901 р. президентом Гаваїв у Гонолулу був лікар з Києва д-р Судзиловський — Рассел. Запровадив багато корисних соціальних реформ, оснував у Гонолулу музичну академію. Правдоподібно там проживають його нащадки під прізвищем Рассел. Під час російсько-японської війни в 1905 р. помагав українцям — полоненим російської армії. Провадив листування з Михайлом Драгомановим.

Обов'язком нашим, молодого покоління, є поцікавитися нашими першими поселенцями, які багато спричинилися до росту Америки.

Добре було б, якби сильніші гуртки юнаків(-ок) поцікавились історією українського поселення на своєму терені.

пл. сен. Орест Городиський, ЛЧ
ОГО-Шпаргалія з Майзлів

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

РІЗНІ ІДЕЇ НА ПЛАСТОВИЙ ЗАРОБІТОК АБО РІЗДВЯНИЙ ЯРМАРОК

Повернулись ми з літніх таборів, з інших вакаційних зайнять. Надходить знову час на гурткові та курінні зайняття, на збірки та ярмарки. Яких дрібничок можна навчитись, щоб приготувати речі на базар чи на Пластовий заробіток? Подаємо декілька ідей, що можна зробити дешево, легко.

1. Можна зробити **в'язанки сухих квітів**. На вази придаються різні старі вазоники, маляовані пляшки, або навіть дерев'яні підсвічники. Сухі квіти можна купити, чи праше назбирати сухого бур'яну з поля і пофарбувати різними пульверизаційними фарбами (spray paint). Щоб сухі квіти краще трималися можна їх причепити дротиками (прикріпити дротики тасьмою до квітів). Тоді квіти зв'язані в пучок, або встромлені в глину чи в пластику (styrofoam) всадити у вазу. Щоб фарба трималася, можна покропити квіти ляком до волосся.

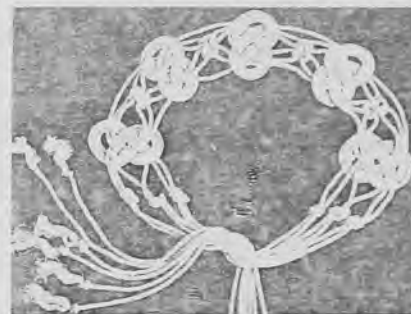
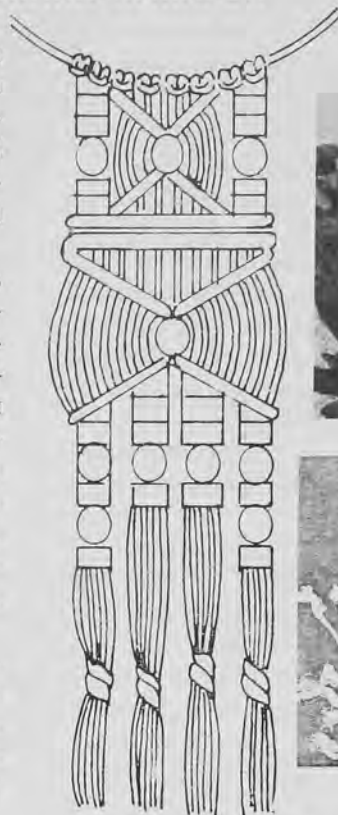
2. Дуже популярні тепер ручно роблені намиста. Можна пофарбувати дерев'яні коралики різними vzорами і нанизати на ланцюжок, мотузок чи на шкірку. Також можна замість кораликів уживати різні мушлі чи горіхи, які легко можна знайти.

3. Можна нашійники, пояски, торбинки, чи сітки на вазоники зробити з мотузків різними пластовими вузлами. Це, так званий "macrame", який дуже популярний між молоддю. Докладні інструкції подані у книжці (їх багато, різних), яка вияснює як це робити. Можна також вплітати різні коралики чи мушельки. Тут подаємо зразок такої праці.

4. Ті, що люблять малювати, можуть акриловими фарбами намалювати образок на сорочці з короткими рукавами чи на торбинці з матеріалу, які можна або пошити, або денебудь купити. (Є спеціальна фарба, що з матеріалу не змивається). Ці речі дуже цікаво виглядають.

5. Напевно у всіх є рештки різних матеріалів. Ці рештки можна порізати на квадратики, трикутники, чи на смужки, і позшивати разом. З цього, можна робити подушки чи торбинки. Добрими для цього є рештки взористого матеріалу, яким оббивають меблі і який на вигляд нагадує ткани килими.

6. Хто любить вишивати, може зробити вишивану краватку (з купленої одноколькорової краватки), чи метелика і хустинку до кишені

для мужчин, чи поясок або торбинку для жінок.

7. Дуже цікаві експонати на ярмарок чи навіть на виставку, можна зробити з тіста (зробленого з білого хліба, клею, гліцерини, фарби, та кількох крапель цитрини). Це тісто треба добре замісити (аж не буде липким), і тоді можна з нього ліпити різні квіти, мушки, метелики, чи грибки. Щоб були міцніші, можна їх робити на дротиках. Як засохнуть, їх можна пофарбувати і покрити ляком. Тоді, можна поставити у вазу (якщо це квіти) або причепити на кусок сухого дерева. Ці блискучі статуїки виглядають зовсім як порцелянові.

Тут подано тільки декілька речей, але можна куди більше їх робити з простих матеріалів, які часто лежать безкорисно в хаті. Це приємна робота, малі кошти, а всі речі припадуться на базар чи для інших потреб.

Педала: ст. пл. Марічка Сохан, Пр.

Якби хтось хотів дальших інформацій чи пояснення про згадані ручні роботи, то прошу до мене зголоситися на адресу:

32 Prospect Ave.

Woodcliff Lake, N. J. 07675

СВЯТО МОРЯ

9-го квітня в Станиці Нью-Йорк Курінь УСП-ок "Чорноморські Хвилі" чи, як їх звичайно називають, "Хвильки", влаштував (на жаль, тільки для юначок) цікаве свято-вечір — свято моря.

Пластову залю прикрашували рибуловські сіті, човни, приладдя до водолаження та курінна емблема. На великому столі стояв модель корабля та прапор Чорномоської фльоти.

"Хвильки" влаштували свято моря у формі зайнять у пластовому морському таборі, тому всі вони були вбрані в білі моряцькі шапки, рятункові пояси, тенісівки. Збірка юначок відбулась у колі, бо так буває у морських таборах. Збірку відкрито гаслом "Агой!". Вдарив 16 разів гонг (моским рахунком — це 4-та година по полудні). Курінна "Хвильок" ст. пл. Маруся Дармограй відчитала наказ про піднесення українських прапорів на Чорноморській фльоті 29-го квітня 1918 р.

У дальшому курінна та інші члени ЧХ розповідали юначкам, що сіли вколо, про пластові морські табори та про цікаві на них звичаї. Кошова, подруга Дозя, сиділи на спеціальному "капітанському кріслі". А далі курінна говорила про Чорне море та про його велике значення для українського народу.

Після того викликано курінних і курінних суддів всіх трьох куренів, і вони дістали доручення знайти захований десь у домівці зразок прапору Чорноморської фльоти. Курінь, який знайшов прапор, мав дозвіл взяти собі його і повісити у своїй кімнаті.

Чорноморські Хвилі інсценізували свою курінну маршову пісню, а вона ось така:
*Гей, ми морські хвильки зроду, раз, два, три
По коліна лізем в воду, раз, два, три.
Дальше ми не поступаєм,*

*Бо цілком ся замачаєм, раз, два, раз, два,
раз, два, три.*

*Наша фльота примітивна, (повт., як у першій
строфі: раз, два, три)*

*Та нікому це не дивно.
Начисляєм аж три човна,
Ще й ціла канойка повна.*

*Мати ми табори водні
Лиш над озером ще годні.
А як перший страх поборем,
Таки впливем на море.*

*Рятівництва нас учили,
Кравля ми пливем щосили.
Тільки мусим пам'ятати
Рятунковий пояс вбрати.*

*Ще вам скажем під секретом:
З нашим водним ми балетом
Можемо сміло виступати
У Нептунових палатах.*

*Наздогін за вітром жвавим
Ми пливем човном дірявим.
І гребем веслами сміло —
Старборд вправо,
Порт-сайд вліво!*

А тоді Хвильки навчили всіх юначок ще одної своєї курінної пісні. Вона дуже цікава:

*Ой, сяду я край віконця
Проти ясенського сонця.
Проти ясного та сонця —
Виглядати Чорноморця.*

*Чорноморець степом їде,
Ще й семеро коней веде,
А сам їде на восьмому,
У жупані голубому.*

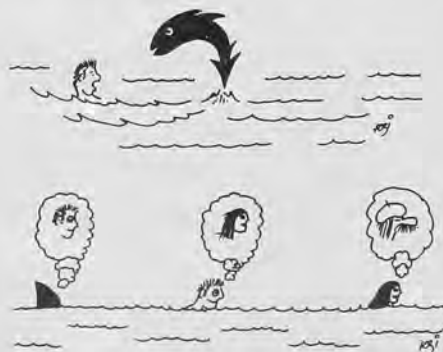
*Він на коні вороному,
У жупані голубому.
Я ж думала, що до гаю,
Він до тихого Дунаю.*

*Став він коней напувати,
Пісні, як колись, співати.
Стала вода прибувати,
Чорноморчик — потапати.*

*Чорноморчик потапає
Та й на дівчину гукає:
Рятуй, рятуй, моя мила,
Ти ж мене вірно любила.*

*Якби човник та весельця —
Врятувала б тебе, серце,
Залляла вода дороги,
Замачаю собі ноги!*

А на кінець — висвітлено фільм з одного з численних морських таборів, що їх щорічно влаштовують старшопластунські курені "Чорноморців" та "Чорноморських Хвиль".

Зміни у вимогах юнацьких проб

Минулого року ми подали на сторінках "Юнака" притиси про новий однострій юнака і юначки, щоб наші читачі були поінформовані про зміни, які зайшли у пластовому однострої. Притиси про однострій схвалили 6-ті Збори Конференції Українських Пластових Організацій, отож зміни у вимогах до юнацьких проб вимагали ратифікації*) всіх пластових крайових організацій після зборів. Вкінці на всіх теренах, де діють пластові організації, змінені вимоги юнацьких проб одобрено, і тепер Головна Пластова Булава могла їх проголосити як обов'язкові.

Тому, що ці зміни у пробах найбільше цікавлять і заторкують у першо чергу юнацтво, ми подаємо в цьому числі нові вимоги першої юнацької проби "Скобиного Крила" на ступінь учасниці/ка.

У дальших числах подамо вимоги на ступінь розвідувачки/ча, а відтак на ступінь вірлиці/скоба, як теж на ступінь гетьманської вірлиці/скоба.

*)ратифікація — це значить одобрення, затвердження.

1-ША ПРОБА "СКОБИНОГО КРИЛА" НА СТУПІНЬ УЧАСНИКА/УЧАСНИЦІ

Передомови перевірки проби:

Юнак/юначка переходить перевірку проби "Скобиного Крила", якщо:

1. Закінчив/ла не менше 11 1/2 року життя і не більше як 13 1/2.
2. Викажеться успіхами у шкільній науці та в обов'язковому навчанні українознавства (представить свідоцтва) в країнах, де є школи українознавства.
3. Викажеться власним пластовим посібником "Життя в Пласті". (Члени одної родини можуть виказуватися одним спільним підручником).
4. Донане, що має і носить правильний пластовий однострій.
5. Викажеться, що передплачує і читає пластовий журнал для юнацького віку. (Члени одної родини можуть виназуватися одною передплатою).
6. Внесе до Ради Гурткових власноручно написане прохання про допущення до перевірки проби, подаючи докази, що виконував/ла всі передумови, та пояснить, чому хоче скласти Пластову Присягу і належати до Пласту.

Завваження

а) Юнаки і юначки, які є прихильниками 2 роки і не відбули успішно перевірки проби, мусять бути викреслені з УПЮ.

б) Юнаки і юначки, які вступили до УПЮ, маючи більше як 13 1/2 років життя, переходять перевірку проби, відповідну їхній віковій групі. Вони мусять успішно відповісти вимогам даної проби і тих точок попередньої проби (чи попередніх проб), які не є охоплені нею. Згодом вони складають Пластову Присягу і отримують ступінь тієї проби, яку склали.

в) Юнаки і юначки, які з оправданих медичних причин не можуть виконати певних вимог проб, не мусять виконувати їх згідно з вимогами.

Перевірка проби

Впорядники/ця, при співучасті зв'язного/ої та представника/ці Ради Гурткових в особі Нурінного Судді, стверджують, що юначка протягом шести місяців у гуртку і при кінцевій перевірці відповідає нижче поданим вимогам.

ВИМОГИ І ПОЯСНЕННЯ

І. ТРИ ГОЛОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ ПЛАСТУНА

1. Розуміє і знає на пам'ять три головні обов'язки пластуна.

2. а) Донане, що відбуває релігійні прантини у своєму обряді та навчається релігії.

б) Знає назву своєї парафії та прізвище свого отця пароха.

3. а) Заспіває український національний гімн.

б) Нарисує український національний герб — тризуб.

в) Знає, як виглядає український національний прапор і як його слід шанувати та зберігати.

4. а) Покаже на глобусі або на карті світу, де лежить Україна.

б) Знає, як називається столиця України, знає важливіші міста України.

в) Знає назву землі (земель) і місцевості (місцевостей), звідки походить його родина.

5. а) Вживає поправно української мови.

б) Вміє читати і писати по-українському.

в) Є гуртковим писарем або хронікарем 6 місяців або напише допис до хроніки чи пластового видання.

6. а) Знає важливіші постаті з історії України.

б) Викажеться задовільним знанням подій та статей із княжої доби.

в) Знає про українську громаду в своїй місцевості.

г) Знає про інші українські молодечі організації у своїй місцевості.

7. а) Прочитає і розкаже зміст 3 українських книжок для молоді, які має у своїй бібліотеці.

Багатокультурність ... для дітей приходить природно.

Любов... виrozumіння... життя... наука... співучасть дітей у цьому приходить до них природно. Це все і є те, з чого твориться багатокультурність!

Ми, як канадці щасливі тому, що можемо ділитися з багатьма людьми своєю спадщиною, культурою і знанням. У результаті постає сильніша Канада. Але це залежить від кожного з нас..., бо це все діється на добровільній базі.

Ось, кілька прикладів, як багатокультурність стосується до вас:

☐ Допомога в організуванні і комунікації через ЗВ'ЯЗОК З ЕТНІЧНИМИ ГРУПАМИ — ETHNIC GROUPS LIAISON.	☐ Фінансування добровольчих груп через ПРОГРАМУ ДОТАЦІЙ.— PROJECTS GRANTS PROGRAM.
☐ Підвищення свідомості нашої культурної диверсифікації через ПРОГРАМУ КАНАДСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ.— CANADIAN IDENTITIES PROGRAM.	☐ Продукція багатомовних фільмів через НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ КІНО-ФІЛЬМІВ.— THE NATIONAL FILM BOARD.
☐ Дорадчий комітет дає поради в справах КАНАДСЬКИХ ЕТНІЧНИХ СТУДІЙ.— CANADIAN ETHNIC STUDIES.	☐ Документація багатокультурної історії в НАЦІОНАЛЬНОМУ МУЗЕЇ ЛЮДИНИ.— THE NATIONAL MUSEUM OF MAN.
☐ Фінансування НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НЕ-ОФІЦІЙНИХ МОВ.— NON-OFFICIAL-LANGUAGES TEACHING AIDS.	☐ Розшуки й зберігання етно-культурних рекордів у ПУБЛІЧНИХ АРХІВАХ.— THE PPUBLIC ARCHIVES.
☐ Допомога в організуванні БАГАТОКУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРІВ.— MULTICULTURAL CENTRES.	☐ Придбання книжок у неофіційних мовах у НАЦІОНАЛЬНІЙ БІБЛІОТЕЦІ.— THE NATIONAL LIBRARY.
☐ Допомога іммігрантам через ПРОГРАМУ ІНТЕГРАЦІЇ ІМІГРАНТІВ.— IMMIGRANT INTEGRATION PROGRAM.	

Надсилайте свої погляди чи пишiть про ближчі інформації до:
MULTICULTURALISM, 16th FLOOR, 66 SLATER STREET, OTTAWA, ONTARIO K1A 0M5

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé
du multiculturalisme

б) Знає, які українські газети виходять у країні, де живе.

8. Відспіває з гуртком 5 пісень: 3 народні, в тому одну колядку або церковну і 2 пластові.

9. а) Вишиває хрестиним стібом та заволоканням і виконає по одній вишивці кожним з цих способів, **або** вміє різьбити і зробить одну різьблену річ, **або** зробить сопілку і заграє на ній українську мелодію, **або** зробить традиційну звізду чи вертеп на пластову колядку.

10. Винажеться правильним розумінням доброго діла і його практикує у щоденному житті.

II. ПЛАСТОВИЙ ГИМН, ПРИСЯГА І ГАСЛО

1. Вміє на пам'ять пластовий обіт та заспіває пластовий гімн.

2. Знає на пам'ять пластову присягу, розуміє, що це таке присяга і зокрема пластова присяга.

3. Розуміє і пояснить пластова гасло СКОБ та його символи.

III. ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

1. Знає на пам'ять і пояснить усі 14 точок пластового закону.

2. Старається жити й поводитися згідно з пластовим законом і заслужити не менше 10 хрестиків за зразкову пластову поставу.

3. Знає і стосує правила щоденної гігієни тіла, одягу і свого помешкання.

4. Знає, які відзначення і перестороги стосується в Пласті.

5. Знає правила доброї поведінки, зокрема у відношенні до старших.

6. Винажеться пластовим заробітком в гуртку або індивідуально.

7. Є пластуном/ною прихильником/цею не менше як 1/2 року й не більше як 1 1/2 року і в тому часі старається зберегти добру пластову поставу.

IV. ПЛАСТОВА ВІДЗНАКА

1. Нарисує і пояснить пластову відзнаку і знає, де її можна і треба носити.

V. ПЛАСТ І ЙОГО ЗАСНУВАННЯ

1. Знає, що це Пласт та хто і коли його заснував.

VI. ЖИТТЄПИС ПАТРОНА КУРЕНЯ

1. Знає життєпис патрона свого куреня та прикмети його/її характеру, що зробили його/її гідним/ою наслідування.

VII ПЛАСТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ І СТАРШИНА

1. Знає організацію гуртка і обов'язки його діловодів.

2. Знає склад проводу свого куреня.

3. Знає, хто стоїть на чолі коша і станиці.

4. Вміє розрізнити пластові відзнаки всіх діловодів, вчислених у точках VII 1-3.

VIII. ВПОРЯД

1. Вміє давати і виконувати впорядові накази в гуртку.

2. Вміє по-пластовому привітати та позвітувати.

IX. ПЛАСТОВІ ІГРИ

1. Знає правила чесної гри і їх дотримується.

2. Запам'ятає у грі Кіма протягом 5 хвилин 16 предметів на всіх 24.

3. Проведе 3 пластові ігри з гуртком, з того одну оригінальну власного укладу.

4. Здобуде 10 хрестиків за участь в іграх.

X. ЖИТТЯ В ПРИРОДІ

1. Знає пластові засади перебування серед природи.

2. Знає небезпеки від рослин і тварин у своїй околиці.

3. Вміє збудувати "гніздо" для розпалення вогню і запалити його не більше як 3-ма сірниками.

4. Збудує тимчасову кухню, де зварить або накає і юшку або картоплю.

5. Вміє правильно погасити вогонь і затерти сліди за кухнею.

6. Спанує наплечник на одноденну прогулянку із своїм гуртком.

7. Відбуде дві одноденні прогулянки в природу із своїм гуртком.

8. Вміє приготувати тимчасову лятрину.

9. Знає, який виряд треба взяти до табору.

10. Відбуде вліті перший юнацький табір із своїм гуртком.

XI. ОРІЄНТАЦІЯ В ТЕРЕНІ

1. Покаже сторони світу при допомозі компасу, сонця і полярної зірки.

2. Знає основні знаки на мапі, зокрема позначення до-ріг, лісів, рік, будівель, залізниць та різьби терену.

3. Знає, як на мапах зазначають сторони світу і мірила, та пояснить це при допомозі мапи.

4. Знайде на мапі визначене місце місцевості, де живе.

XII. ЧИТАННЯ ЗНАКІВ І СЛІДІВ

1. Знає уживані знани свистком.

2. Знає польові знани та вміє їх уживати серед природи.

3. Відчитає слід людини, колеса і принаймні 3 тварин чи птахів. Зробить відбитку в гіпсі одного із слідів.

4. Вміє підходити супротивника в грі у лісі або на полі без заперічення.

XIII. ВУЗЛИ

1. Зав'яже дві петлі, два вузли для сполучення шнурків та два інші вузли.

2. Вміє закінчити лину.

3. Вміє одне в'язання і знає, як його вживати.

XIV. ПЕРША ДОПОМОГА

1. Вміє дати допомогу у легких випадках: поранення, відмороження і попарення.

2. а) Знає, як витягнути скелю.

б) Знає, як переносити хвору особу.

в) Знає, як згасити запалений одяг.

г) Знає, як робити штучне віддихання.

або викажеться посвідкою успішно відбутого курсу першої допомоги.

XV. ЖИТТЬОВА ЗАРАДНІСТЬ

1. Вміє покликати лікаря, поліцію і пожежну сторожу.

2. Пам'ятає число телефону швидкої допомоги.

3. Викажеться допоміжною працею вдома.

4. Вміє накрити стіл до їжі і впорядкувати домівок.

5. Вміє надати поручений лист, гроші і пакунок.

6. Вміє вживати, зберігати і загострити пластовий ніж і сокиру.

7. Викаже зацікавлення якоюсь ділянкою ("гобі"), наприклад: колекціонерство (книжок, поштових марок, поштівон, знімок, кераміки), читання, музика, спорт тощо.

XVI. СПОРТ І ТІЛОВИХОВАННЯ

1. Здобуде Пластову Відзначку Фізичної Вправності свого віку.

2. Покаже 5 різних руханкових вправ для різних частин тіла, які старається щодня вправляти.

3. Вміє плавати.

Присвячую "Новому Соколові" в 25-ліття

ВИШКІЛ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ "1976"

Два тижні тому ми тут зійшлись
Різними стежками —
Та ціль спільна була у нас:
Стати виховниками.

Може і вперше дехто з нас
Побачив "Новий Сокіл" —
Та он там таблиця висить —
На ній "25 років".

Це свідчить, що не перші ми
На вишкіл тут прибули,
Не одну пісню, гру, наказ
Пластуни тут почули.

Вже навіть ми навчилися, як
З новацтвом працювати.
Програми сходити і змагів,
Прогульки плянувати.

Навчилися теж, як вести гри,
Нові пісні співати,
Як цікавіше для дітей
Казки оповідати.

Наслухались ми й гутірок,
Прикраси майстрували —
Також в наших підручниках
"Підписів шукали".

Всі тяжко ми напружувались,
Щоб ціль ту досягнути,
Сестричкою, чи братчиком
Для новацтва бути.

Тепер повернемось назад
До рідних нам домів
І буде більше в наших містах
Сестричок й братчиків.

А "Новий Сокіл" хай живе
Ще двадцять п'ять років!
Й вишколює, для добра всіх,
Нових виховників.

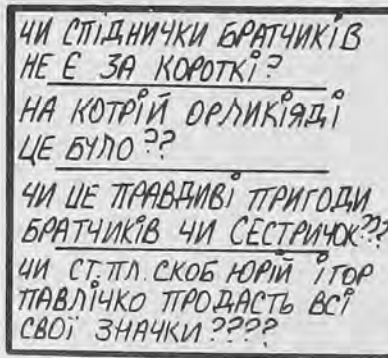
Пл. роз. Ірця Завадівська
з Клівленду
6-го серпня, 1976 р.
"Новий Сокіл"

ПРЕЦІ

ПРАВДИВІ ПРИГОДИ БРАТЧИКІВ!

МИКАЙЛО ТУРЧИН
& РОМАН ЮЗЕНІВ

4:6 ОРИКІЯДА!

ПЛАСТОВА ОРЛИКІЯДА

Пластова молодь сходу США відбула 8-9 листопада 1975 року на "Союзівці" 14-у Орликіяду, у якій взяло участь понад 360 членів — юнаків і юначок та їхніх виховників.

Орликіяди для пл. юнацтва влаштовує кожного року Курінь Сеньйорів ім. Г. Орлика. Цьогорічна Орликіяда була присвячена пам'яті ген.-хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки.

Орликіяду відкрив курінний Куреня ім. Г. Орлика пл. сен. Андронік Копистянський, який привітав учасників і визначних пластових діячів. Після відкриття пластові частини змагались між собою, стараючись якнайкраще відповісти на вильосовані три питання про ген. хор. Т. Чупринку, про визвольну боротьбу і з практичного пластування.

Орликіяда: гетьманівни й гетьмани, першуни в нонкурсі унраїнознавства серед юнацтва США

Юнани — учасники 14-ої "Орликіяди" в 1975 р.

А ввечорі відбулась вечірка при звуках оркестри Хрестоносців із Філядельфії. У неділю, після участі в Службі Божій, відбувались мистецькі пописи. Цього року вони мали пластовий веселий характер. У цій ділянці пластові частини справді доклали дуже багато праці, старань і ідей — точки були незвичайно гарно подумані й виведені і складались із скечів, жартів, танців і пісень.

Гетьманівна 13-ої "Орликіяди" пл. вірл. Оксана Тромса передає "владу" гетьманівній 14-ої — пл. розв. Улянці Суській.

Окрема комісія вела розмови-панель з кандидатами на гетьманича-гетьманівну, яких цього року було аж 15. І ось вкінці збірка для проголошення вислідів та закриття.

Серед юнаків перше місце зайняв 30-ий Курінь УПЮ з Гемпстеду, друге місце сам. гурток "Орли" з Кергонксону, третє місце 1-ий Курінь УПЮ-ів з Філядельфії.

Серед юначок перше місце здобув 38-ий Курінь УПЮ-ок з Пассейку, друге місце 4-ий Курінь УПЮ-ок з Філядельфії, третє місце 22-ий Курінь УПЮ-ок з Трен-тону.

Гетьманичем 14-ої Орликіяди став пл. розв. Роман Гриців із Філядельфії, а його заступниками пл. розв. Богдан Завадович і пл. розв. Левко Івашків. Гетьманівною 14-ої Орликіяди вибрано пл. розв. Улянку Суську із 18-го Куреня УПЮ-ок у Нью-Йорку, а її заступницями пл. вірл. Віру Борис і пл. розв. Марусю Головінську.

СПОМИН

... І ось 21-ий курінь з Нью-Йорку стоїть перед головним будинком "Союзівки". Година 1-ша по полудні. Цього року приїхали на час! Швидко побігли на площу — на відкриття 14-ої Орликіяди... Скінчилось відкриття і розпочався в залі змаг у знанні матеріялу. Вийшов перший загін. О, Боже!.. По залі пронісся шепіт — і сміх і зойки! Що таке?! Цього року не той з загону відповідатиме, кого загін виставить, але той, на кого вкаже витягнений льос.

Більшість учасників не була цього свідомо, і тепер деякі мало не дістали розриву серця, коли Орликівець сказав: "Добре, ви витягнули число 3, отже третій з ряду відповість на витягнене питання". Ой, якби вони були знали, були б усі приготувались... Нарешті їх черга. Перше питання — Ігор добре відповів. Друге питання — Лесик відповів чудово. Третє питання — "як можна вживати пластову лину?" Це відповість Андрій. Андрій хоче якнайкраще, бож вони хочуть здобути якесь добре місце... "Лину можна вживати до в'язання вузлів, будови мостів, шатра... а коли треба, то й як шнурівки до черевиків..." (сміх на залі).

Поза плечі Хрестоносця, що стояв сторожем, прокралися до своєї кімнати. Треба ж ще приготувитись зі скечем. О, цього року вони дуже задоволені зі своєї точки, вона їм подобається (її поміг укласти брат Андрія, але про це ніхто не знає). Всі знали добре свої ролі, все йшло добре, і 21-ий курінь задоволено пішов на вечерю і на вечірку, де бавились "до

ранку". А тоді нічна тиша. Всім снилось перше місце... От, приїжджає автобус під "Веселку", а там усі чекають і питають — ну, як, хто здобув перше місце? А приїжджі гордо на це: 21-ий курінь!..

... У неділю після Служби Божої — мистецька частина — веселі пластові точки. Деякі дуже смішні й гарні. "Бігме, — подумав собі Андрій, я вже ті точки Кергонксону чув і бачив минулого року". Найбільше подобається йому скеч юначок з Філядельфії про українські пісні, перемінені в атмосфері й темпі "рок енд ролу" 50-их років...

... Андрій переконаний, що їх скеч також дуже добре вийшов. Усі сміялися, крім того його брат помагав йому, отже принаймні третє місце напевно...

... Їдучи додому з Орликіяди, Андрій не говорив ні слова. Їх курінь дістав восьме місце! Багато куренів повертались додому розчаровані, похнюплені, багато скаржились на несправедливість... Але чи не кожного року так? Андрій думав, що це дивно, що кожного року перше місце дістає частина ім. Орлика. Але що там йому! Він же вже більше не приїде, бо на весні перейде до УСП...

... І чому вони до журі не покличуть трохи юнацтва? Хто ж краще відчуває і розуміє юнацькі скечі, ніж самі юнаки... Це ж Орликіяда для юнацтва...

Роман Юзенів

З ПРИРОДИ І ТЕХНІКИ

ВІТАМІНИ В ПОВІТРІ

Вліті, буваючи довше на свіжому повітрі, ми почуваємося ліпше, здоровше. У лісі чи полі — повітря чисте, насичене пахощами квітів, ароматом розпуклих бруньок, листя, достиглою травою. Зелене листя видає багато різних речовин — водень, метан, етерні олії. У квітах є відповідні залози, що продукують пахучі речовини; достиглі овочі теж виділяють певні легкі сполуки. Теж і свіжа земля, дно річки. Все те виділяє у повітря найрізноманітніші сполуки, а виділення відбувається в основному в суху, ясну погоду. Більшість тих

виділених речовин має значну біологічну активність. Потрапляючи під час дихання в організм людини, діють як стимулятори життєвих процесів, прискорюють відновні процеси, підвищують продуктивність дихання, поліпшують обмін речовин. Академік М. Б. Холодний (Академія Наук — Київ) назвав їх повітряними вітамінами або атмовітамінами.

Атмовітаміни сприяють тому, що наші легені розкриваються повніше, кисень легше проходить крізь сторінки капілярів, вуглекислота виділяється із організму. Коли у повітрі не досить легких виділень рослин (закриті вікна, непровітрена кімната), людина почуває себе втомленою, у неї погіршується здоров'я.

У листопаді кожного року юнацтво східного побережжя США підготовляється і їздить на Пластові Орлініади, що їх підготовляють курені УПС і УСП ім. Григора Орлика. В осідку "Орлінівців" постав однок уже і юнацький курінь ім. Г. Орлика, і на посвяченні його курін-

ного прапора юнаки вивели сценку, створену на підставі кінцевої частини книжки І. Борщана про Григора Орлика.

Подаємо цю сценку у "Юнаку", щоб наші читачі ознайомилися ближче з постаттю Г. Орлика, яка може спонукати до багатьох порівнянь і думок, як також, щоб цю сценку могли використати юнаки в пластових з'єднаннях.

С Ц Е Н А

створена на підставі кінцевої глави книжки Ільона Борщана
про Великого Мазепинця ГРИГОРА ОРЛИКА
з нагоди
посвячення курінного прапору
39-го Куреня УПЮ ім. Григора Орлика у Гемпстеді, Н. Й.,
унаслід для 39-го Куреня з нагоди Свята посвячення
курінного прапору пл. сен. Петро Я. Пасецький, Л.Ч.

1. Перший оповідач — пластун мандрівник
2. Другий оповідач — баритон, одягнений чорно
3. Старшина королівського дому Людовика XV
4. Кароль — старший козак
5. Карл Густав Штайнфліхт
6. Брат Карла Густава
7. Вдова Григора — графиня Орликова
8. Мажордом
9. Різні: козаки, старшина, — скільки завгодно

ДІЯ ПЕРША

I.

Молодий пластун в однострою з наплечником, у мандрівці, підходить до замку Дентвіль, починає його оглядати і на голос говорить:

Перший оповідач: "Я вже днями прогуляюся по гарній країні Марни і нарешті знайшов замок, де проживав патрон мого куреня Григор Орлик... Так, все тут указує на нього і говорить про Григора. Камені двору, по яких він ходив. Тут він писав свої спомини та започав бібліотеку, де робив записки для списання історії України"...

"Суворий час пройшов над усім цим, але справа, за яку боровся Григор, не загинула. Козацька нація перетворилася в українську націю, яка побачила ще більше тиранств, ніж ті, проти яких виступав Григор. Але вона всупереч усьому і всім розірвала кайдани вже раз, а в майбутньому і знову перемаже, бо, кажучи словами Орликів, її справа — справедлива справа.

Пластун сідає під деревом і засипляє.

Другий оповідач, одягнений чорно, стоїть збоку сцени і говорить:

Другий оповідач: "І заснув наш молодий козак, але це місце забагато бачило та чуло, щоб юнак мав спокійний сон. Та що ми бачимо та чуємо? Тож це грудень 1759-го року... Як це може бути? А там, ми бачимо, надходить кількох старшин полку Григора, кількох козаків із стареньким Каролем, що пережив усіх мазепинців, обидва Штайнфліхти, Григорові племінники, і старшина королівського двору".

II.

Драгун веде коня Григора, а Кароль, старий козарлюга в уборі козацькій, на аксамитній подушці несе ордени Григора. Коли процесія наблизилася до замку, то старшина королівського двору вдаряє тричі у ворота замку, а драгун грає у сурми (може бути якась відповідна мелодія сурми на магнитофонній стрічці). Мажордом з'являється на зводженому мості й голосно промовляє.

Мажордом: "Чого бажаєте?"

Старшина королівського двору: "Бачити високомогутню паню графиню Олену Орлик ле Брюн-Дентвіль!"

Мажордом: "Чому хочете нарушити спокій високомогутньої графині Олени Орлик ле Брюн-Дентвіль, яка в жалобі глибокій оплакує свою незамінну втрату?!"

Карл Густав Штайнфліхт: "Ми привезли королівського листа і бойового коня високомогутнього пана графа Орлика, кавалера ордену св. Люї".

III.

На зводженому мості грає сурмач, сторічні ворота широко розкриваються і процесія в'їжджає у двір замку.

У великій святковій залі вдягнена в жалобу вдова стоючи зустрічає королівського виставця з його дружиною. Старшина Людовика XV наближається, знявши капелюх, кланяється і читає листа від короля.

Лист: "Від Його Величності короля Франції Людовика XV — Мадам! — Я втратив досконалого шляхтича, Франція сміливого й видатного генерала, ім'я якого залишиться у славетних аналах армії. У безмежному горі, що Вам трапилося, знайдіть розвагу в цьому мому признанні, що пан граф Орлик помер, як слід умирати людині його роду й гідності".

Знову грають сурми, і на високій вежі Дентвільського замку спускають прапор із гербом Орликів. Світла поволі гаснуть.

Другий оповідач: "А піввіку тому в другому кінці Європи гриміли гармати, важкі ворота Бендерської твердині замикалися і спускали гетьманський прапор. Там помер гетьман Іван Мазепа, хресний батько того, чий герб колихався тут на вежі Дентвільв..."

А нині знов підноситься прапор Григора!"

Кінець

Для Філателістів

ПРИГОДИ ПЛАСТУНА-ЗБИРУНА

З НАГОДИ 200-ЛІТТЯ, ЗБИРАЙМО МАРКИ США!

ЮРІЙ ОЛІЙНИК, УМІ, 1976 - Ч. 4

Заплатіть ПЕРЕДплату за „Юнака“ за 1976 р. — 9 дол.!

Сурма

Кожний українець великого Нью-Йорку знає крамницю "Сурма". Вона в самому центрі "українського давнтавну", біля церкви св. Юра на сьомій вулиці. Крамниця має справді українську атмосферу: грають українські платівки, у крамниці — українські журнали і книжки, на стінах — крайки, тканини, вишивані сукенки і блюзки. В кабінетах під склом — писанки. Їх сила силенна і одна краща від другої. Пише їх донька власника, Слава Сурмач-Мілс.

Кожної неділі "Сурмою" завідує пан Мирон Сурмач. Він є найстаршим (чи радше найдавнішим) українським підприємцем — у Нью-Йорку.

Зацікавився я "Сурмою" і вирішив провести з її власником інтерв'ю.

Народився п. Сурмач у Жовкві. Молодим хлопцем вчив дітей на селі біля Константинівки. Наука відбувалася по домах людей, де були діти у шкільних роках, тому що село не мало шкільного будинку. Там також мешкав і харчувався молодий учитель.

1910 року, коли мав 15 літ, п. Сурмач приїхав до Америки і поселився в Пенсільванії. Відразу почав роботу в "шопі". Праця була тяжка, але, як на ті часи, добре платна (\$1.25 на день).

У Пенсільванії п. Сурмач зацікавився також продажем книжок. З дому привіз деякі книжки, які продавав українським робітникам. Цілий час утримував тісний контакт з ОО. Василями в Жовкві, які мали там свою друкарню та видавництво. Від них одержував книжки: молитовники, календарі та малі книжки.

1913 року переїхав до Нью-Йорку, де далі займався продажем книжок. 1916 р. відкрив на 6-й вулиці першу "Сурму". Працював вечорами. Першого дня торгував 25 центів! 1919 р. видав "Січковий календарець".

1921 року в "Сурмі", вперше на американській землі, продано українську писанку. Тепер "Сурма" відома із своїх писанок, більшість яких пише донька п. Сурмача, Ярослава Сурмач. Вона також спеціалізується в малюванні на склі. Тематикою є українське село, яке п. Слава знає лише з оповідань свого батька, що є справді щирим українцем. Любов до рідного краю і до своєї матері проявляється у споминах п. Сурмача з дитинства вдома і пізніших років у Америці.

1927 р. п. Сурмач купив від фірми "Вік-

тор" агенцію виробу і продажу паперових роликів до "player piano". Згодом почав також продукувати платівки. Мав умову з "Columbia Records".

1928 року п. Сурмач почав вести першу українську радіопрограму на "WINS". Він вів цю програму 17 літ. Зорганізував конкурс українських дяків та хорів. У цьому конкурсі брав участь майстер українських диригентів Олександр Кошиць. М. Сурмач видав платівку з хором Кошиця, але вона, на жаль, не вдалася через слабкий воєнний матеріал.

За заходами п. Сурмача були проведені "радіо-бали" у Webster Hall. Їх метою були зустрічі української молоді — якщо пара зустрілася на радіо-балю і подружилася через 6 місяців, Сурмач оплачував пошлюбну подорож. Також він влаштовував автобусові прогулянки до Пенсільванії на День Матері.

Змалку п. Сурмач займається бджолами, які тримає коло своєї хати в Содл Рівер. У "Сурмі" завжди можна накупити меду.

Американська преса вже кілька разів писала про п. Сурмача. У "Sunday Record" з 27 квітня 1975 р. Марк Стюарт писав про нього, його бджоли і писанки. Нью-Йорк Дейлі Нюз (1974 р.) помістив знімки п. Сурмача, як він здійснює рій бджіл з вуличної ліхтарні в Мангеттені.

Сам п. Сурмач приємний, життєрадісний. "Сурма" віддзеркалює його особистість. Зайдіть, навідайтеся...

Водно-мандрівний табір „Визволення” в Австралії

У половині 1975-го року „стукнуло” в голову декільком старшим пластунам зорганізувати мандрівно-водний табір. Зібрався страпопластунський табір „Брати Моуглі” і почав планувати й організувати так, щоб табір відбувся в часі різдвяних вакацій від 20 до 29 грудня. Планували мати 20 учасників, але батьки юнаків боялися пускати хлопців тому, що ріка, яку „Моуглі” вибрали на мандрівку, небезпечна та дуже ізольована.

Це ріка „Шоалгавен” і пливе вона приблизно сто п'ятдесят миль на південь від Сіднею. Вона пливе між горами і скелями 2000 стіп висоти і спадає від 950 до 50 стіп від рівня моря. Від плянованого місця початку мандрівки до її кінця було яких п'ятдесят миль. Дістатись до ріки вниз можна лише у двох місцях так, що в разі випадку треба було б принаймні 2 днів, щоб дістати поміч. Саме через це на мандрівку вибралося лише 2 юнаків з Вікторії і двох юнаків та чотири старші пластуни із Сіднею. Човнів було в нас чотири.

У п'ятницю 19 грудня 1975 року виїхав на табір перший гурток із Сіднею. Після чотирьох годин їзди автом заїхали до місця, де мали зносити човна та багаж до ріки. Стежка до ріки крутилась 2000 футів униз на віддалі півтори милі. Юнаки зносили речі до 10-ої години вечора. Човни треба було тягнути по камінні, бо стежка була надто стрімка, щоб можна було їх нею нести.

У суботу приїхали старші пластуни і кінчали зносити своє майно до ріки. Юнаки були перевтомлені. Навіть Микола Іванцьо, який ніколи не відмовлявся від праці, а до того міцний, як віл, нарівав — а мандрівка ще не почалася...

У неділю притягнули останній човен, а о 12-тій годині комендант ст. пл. Євген Свєридів офіційно відкрив наш табір п. з. „Визволення”. До другої години ми були готові вирушати. Всі були веселі й повні оптимізму. Але переїхали три пороги на ріці і мало не втратили одного човна — він перевернувся на бистрому порозі й зробив немов греблю на ріці. Але якось вдалося його врятувати, заки ще тиск води його мав час розломити. Вкортці другий човен розбився і набрав води — і це змусило нас розтаборитися. Так першого дня ми переплили лише 2 милі.

На другий день ми вже переплили 7 миль по порогах і зупинились на обід у „Блокап Джордж”, де скелі вистають вгору з води 1000 стіп майже вертикально, а вода глибока, аж чорна. День пройшов багато легше, ніж перший, бо ми були обережніші.

На черговий день ми вирішили піти на мандрівку й оглянути цікавий терен, повний печер, і зайнятися на зміну

Учасники табору: зліва ст. пл. Богдан Володимирів, ст. пл. Антін Володимирів, пл. розв. Минола Іванчо, пл. розв. Тарас Мацібурно, пл. розв. Данило Монднейовський, пл. сноб Тиміш Монднейовський, лежить ст. пл. Євген Свєридів (комендант).

ст. пл. Роман Вовн.

альпіністикою — але спершу мусіли полатати човни. В часі цієї праці ми побачили, що нам не вистачить матеріалу на те, якщо далі будемо так часто розбивати човни. Треба було повідомити про це нашого інтенданта ст. пл. Юрка Вовка, якого ми мали зустріти день пізніше з харчами на другу частину мандрівки. Найближчий телефон був у віддалі 15 миль. Треба було видряпатись 2000 стіп угору та зайти до найближчого містечка, що положене 13 миль від нашого табору. Ми вирішили тягнути соломки. Ті два, що витягнули короткі, прогнали й мусіли йти. Їм до товариства постановив піти наш комендант Євген.

Вернулись перед самим вечором. Ті, що залишилися, наловили в ріці риби, і ми повечеряли.

Обідаємо чорним хлібом і цибулею.

Вкінці чергового дня ми зустрілися з нашим інтендантом і., о Боже! — там були дівчата! А ми їх не бачили п'ять повних днів! Видрапалися ми знову з долини 2000 стіп і збрали наші харчі на дальшу мандрівку. Наш силач Микола вирішив побити рекорд і напачував наплечник багою щонайменше 100 фунтів так, що треба було двох таборовиків, щоб завдати йому його на плечі. З цим тягарем він погнався вниз і зробив цю дорогу за 16 хвилин, але опісля цілий вечір нарінав, що натягнув м'язні.

Знова ми рушили в дальшу мандрівку другого дня, але проплили щойно яких двісті метрів, як тут наміня пробило один човен. Всі мусіли зупинитися на годину, щоб його полатати. Протягом того дня човен "Адмірала Шварца" (коменданта) перевернувся принаймні 10 разів, а решта не багато менше. До кінця того дня всі човни були такі пошкоджені, що треба було провести загальну направику.

Субота — день відпочинку від води. Майже цілий день латали човни. У цей день ми їх "охристили": "Журавель", "Ванна", "Тріскос" і "Шкірос".

Наступного ранку ми виїхали не дуже пізно і проплили 12 миль. Спершу були прекрасні пороги, а далі вода пласка — де-не-де переїхали через поріг, бо річка ставала вже широка. Пливучи кругом закруту річки, ми нагло натрапили на величезну, недокінчену греблю, може півмилі завширшки. Греблю вже будували 4 роки, а ми про неї не знали і вона не була зазначена на нашій старій мапі. Наше щастя, що гребля не була докінчена — ми могли перенести наші човни без великої турботи. Вода нижче греблі була каламутна і покрита оливою — не можна було бачити дна, навіть як човни дотинали дна в неглибокій воді. Через це пороги були небезпечні. Тільки страх, щоб не перевернутися в річку, врятував нас, бо змусив нас веслувати по порогах з великою швидкістю, силою і обережністю.

Підходив вже вечір і сонце заховалося за гори. Але вода була далі брудна. На карті ми бачили малий струмочок на мильо дальше — доїхали до нього, бо думали, що зможемо дістати чисту воду до пиття, а тимчасом він зовсім висох! За півгодини стало вже зовсім темно, та ми постановили розбити табір в першому догідному місці. Перед повним смерком встигли поставити шатро, а вечерю вже варили в темноті. Всі були розчаровані і сердиті, втомлені після довгого дня. Природа після греблі також зовсім змінилася, вже не було того прекрасного лісу і чистої води, як у перших днях мандрівки. Вода тепер була брудна з оливою, а по берегах ле-

Латаємо човен.

жали мертві корови, знищені речі та старі баняки.

Вранці ми встали і швидко спакували наше "баракло", щоб якнайшкільше втекти з цього неприємного місця. Під час пакування почалося "словне повстання" проти "Адмірала Шварца", але він скоро це повстання "здушив", як пристало на доброго провідника. А ми думали залишити його зв'язаним, щоб з'їли його мухи (яких там було багато) і щоб загинув у муках — але роздумались, тому, що не хотіли слухати, як доросла людина "реве та стогне".

Вода ставала поволі чистіша, пороги теж траплялися рідше, і ніхто не перевернувся, за винятком Тіма і Данила Монджейовських у "Шкіросі", які під час цілої мандрівки рідко перевертались, а щойно останнього дня це їм трапилося аж п'ять разів.

Від обідньої перерви ми вже зустрічали людей, бо річка пливла біля доріг — ми верталися до цивілізації. Десь за мильо від кінця мандрівки за нами почали веслувати в човнах дівчата у "бініні" — але ми дівчат так довго не бачили, що тінали від них. П'ясот метрів перед кінцем мандрівки почали перегони — хто перший її закінчить. "Ванна" і "Шкірос" швидко відпали у перегонах, а "Тріскос" і "Журавель" гналися майже до кінця. Хлопці в "Тріскосі" так швидко і пильно веслували, що забули керувати човном і вїхали прямо в берег ріки.

Така була наша мандрівка. Ми були раді, що вона закінчилась щасливо, але не були раді, що приїхали назад, покинули таке гарне місце і перервали такі цікаві переживання.

На закінчення нашого опису цього небуденного пластового табору хочемо скласти нашу спеціальну подяку тим особам, без яких не була б можлива наша мандрівка, а це: панам Ч. Кабанові, Монджейовському, Молочникові, ст. пл. Юркові Вовкові, ЛЧ, як також Пластовим Станицям у Сіднею і Мелборні за їхню співпрацю і фінансову поміч. А батьнам дякуємо за їхню турботу за нас!

З архіву списали

пл. розв. Тарас Мацібурно і пл. сноб Т. Монджейовський

● Треба бути ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником свого журналу!

ЮНАЦТВО НА "ВОВЧІЙ ТРОПІ"

"Сестрички" починають дефіляду табору новачок п. з. "Сон чарівної ночі".

Провід табору юнаків, виструнчений у Дні Пластуна

Новани маршують після Служби Божої під проводом "братчина".

Цього літа на пластовій оселі в США "Вовча Тропа" таборувало приблизно 300 пластунок і пластунів. Це були учасники таборів новацьких, юнацьких і члени вишколу юнацьких впорядників. Табори пройшли гарно й

успішно під проводом комендантів таборів УПН пл. сен. Я. Пришляка і ст. пл. М. Боднаренко і таборів УПЮ пл. сен. Я. Солтиса і пл. сен. Н. Павлюк. У проводах усіх чотирьох таборів були старші пластуни і старші юна-

ки та юначки, особливо в новацьких таборах як братчики і сестрички. Тому і в юнацькому журналі цікаво бачити знімки із новацьких таборів, бо в них завжди будуть наші знайомі з юнацтва.

Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником!

ВЖИВАННЯ ПОЯСІВ НА СИДІННЯХ ТА НИЖЧА ШВИДКІСТЬ ОБМЕЖУЮТЬ СМЕРТНІ ВИПАДКИ

Це стверджують онтарійські нові приписи

Від 1-го січня 1976 р. автомобілісти Онтаріо зобов'язані приперезуватися на сидіннях. Від тої дати також знижено швидкість на головних магістралях до 60 миль, а на всіх інших шляхах до 50 миль на годину.

Ці нові розпорядження показують позитивні результати. На протязі перших шести місяців 1976 р. на шляхах Онтаріо було менше 66 випадків смерті та 6.765 менше поранених.

Поліційні чинники в головних центрах Онтаріо ствердили, що вживання поясів на сидіннях та нижча швидкість причинися до обниження степеня смертних

випадків і поранень. Очевидно, що ці розпорядження мали за головну мету кращу безпеку. При цьому є інші користі. Коли їдете повільніше, ви заощаджуєте на бензині — і тим самим на коштах пального.

Отже, приперезуйтеся. Сповільніть свою швидкість і їдьте уважно. По безплатну брошуру "Що ви повинні знати про пояси на сидінні", пишіть до:

Public and Safety Information Branch
Ministry of Transportation and Communications
1201 Wilson Avenue
Downsview, Ontario M3M 1J8

**Ministry of Transportation
and Communications**
James Snow,
Minister

Province of Ontario

William Davis,
Premier

Олесь Бердник

*Уже в гості йде барвіста
Осінь золота...
Наче книгу жовтолисту
Тихо розгорта.*

*Я ходжу по тих сторінках
В темному гаю
І зову і кличу дзвінко
Суджену мою.*

*— Де ти, мріє, озовися?
Можє, міцно спиш?
Чи між хмарками у висі
Журавлем летиш?*

*Чи сховалася між віти
В пишному саду,
Що тебе я в цілім світі,
Мила, не знайду...*

*Та нема її і досі,
Все не приліта.
Не пускає, мабуть, осінь,
Осінь золота...*

СПИСОК ДАТКІВ на пресовий фонд "Юнака",

що вплинули до 5 жовтня 1976 року.

США:

Члени Пластової Станиці в Дітройті, пластові сеньйори і старші пластуни "Бурлаки", замість квітів на могилу св. п. Лева Романа Шеховича, батька їхнього друга (помертна згодна в "Юнаку" ч. 10/76, стор. 27) 65.00

Родина Балтаровичів, Воррен, замість квітів на могилу св. п. пл. сен. д-р Богданни Салабан-Гейнс (помертна згодна в "Юнаку" ч. 10/76, стор. 27) 25.00

Пл. сен. д-р Богдан Сацюк, Маягез	9.00
Пл. юн. Адріана Мельничин, Франкфорт	6.00
Пл. юн. Ліда Німілович, Філядельфія	6.00
Ст. пл. Лідія Савна, Дітройт	5.00
Пл. сен. Ростислав Ратич, Едісон	3.00
Пл. юн. Християн Сенік, Ярді	3.00

По \$2.00

Пл. юн. Христия Ний, Валлінгфорд; ст. пл. Юрій Миколаєвич, Гайд Парк; пл. юн. Христия Дорожинська, Савт Голланд; ст. пл. Уляна і Олександр Салевічі, Кліфтон 8.00

По \$1.00

Пл. юн. Лариса і Христия Саламаха, Балтімор; ст. пл. Зенон Прибіла, Ютіка 2.00
Пл. юн. Роман Леуш Джерзі Сіті 0.50

США разом

\$132.50

КАНАДА:

Ярослав і Лариса Похмурські з Дітьми, Торонто, з радісної нагоди вінчання Анни Ірини Івасиків і Андрія Ростислава Чорнія (повідомлення в "Юнаку" ч. 10/76, стор. 8) 50.00

Члени 13-го Куреня УПЮ-ів, Едмонтон, замість квітів на могилу св. п. пл. юн. Соні Гавриш (помертна згодна в "Юнаку" ч. 10/76, стор. 27) 21.00

Пл. сен. Борис Гуль, Торонто 5.00

Канада разом \$ 76.00

Усі разом 208.50

● Усім жертводавцям складаємо на цьому місці нашу щирішу подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака". Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

У світлу пам'ять моєї Мами

пл. сен. д-р **БОГДАННИ САЛАБАН**
складаю \$9.00 на дарункову передплату "Юнака"
для Товариства Української Молоді при церкві
св. Юрія Переможця в Сан Павльо, Бразилія.

пл. сен. **Дора Горбачевська**
Мідія, США

ДО НАС ПИШУТЬ:

Ми одержали дуже гарного та зворушливого листа від проводу табору юначок п. з. "Відгук фантазії", що відбувся на оселі "Бобрівка" в США цього літа. Подаємо його в цілості тому, що він може стати прикладом для інших літніх таборів.

*"Тільки той досягає мети, хто іде;
тільки той, хто горить, не згорає."*

О. Олесь

21-го липня 1976 р.

Дорога Подруго!

У цей рік, призначений на святкування сторіччя українського поселення в США, провід табору юначок "Відгук фантазії" на оселі "Бобрівка" в Норт Колбрук, Коннектикат, вибрав тему нашого табору "розвиток українського мистецтва й культури в США".

У зв'язку з цією темою на кожний день таборування призначено інакшу ділянку народнього чи сучасного мистецтва, культури або суспільства в США. У нас відбудеться День Журналістики в неділю 25 липня. Приготовлено гутірку та виставку українських часописів і журналів.

Пересилаємо Вам щирий пластовий привіт від проводу та всіх учасниць табору. Також дякуємо Вам за Ваш вклад у розвиток та діяльність української громади в США і бажаємо Вам довгих літ успішної праці. Запрошуємо Вас відвідати наш табір і своєю присутністю збагатити нашу програму.

З пластовим привітом СКОБ!

Ст. пл-ни: Христия Возняк, Гр. — комендант, Ляля Войтович, Гр. — заст. н-ни, Наталка Босняк — бунчужна, Рома Сохан — писар, Наталка Лучечко, Ліда Стасів, Зірна Тіач, Христия Винник — інструктори.

**Закликайте Ваших друзів і приятелів
передплачувати і читати «Юнака»!**

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколайських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ СПІЛІЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

“ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО”

можна набути

- в Канаді: у Пластовій кооперативі “ПЛАИ”

PLY Ltd., 768 Queen St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada.

**Друкерія
КИЇВ**

виконує
всі
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

● літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюроі

МАРКІЯНА КОГУТА

і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada

Ціна: 90 центів RETURN POSTAGE GUARANTEED

**“МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК”
ЦІННА Й НЕОБХІДНА КНИЖКА
ДЛЯ КОЖНОЇ РОДИНИ І ШКОЛИ**

Здійснилася мрія наших визначних виховників — учителів — бл. пм. Ц. Паліїв та З. Зеленого. Уже можна набути у Видавництві Об'єднання Українських Педагогів Канади “Мій перший словник”, близько тисяча слів з ілюстраціями малярів Юрія та Яреми Козаків. Посібник необхідний кожній українській родині, яка плекає рідну мову.

Ціна книжки 6.00 дол плюс 50 центів на пересилку. Замовлення тільки грошовими переказами (Money Order) через труднощі з виміною чеків, слати на адресу:

**“PLY” CO-OP. LTD., 768 Queen St. West
Toronto, Ont., Canada M6J 1E9**